Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5.—

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΝΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 47ος | *Ἀθῆναι, 15 Ἀπριλίου 1939* | *Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 20*

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑς JEANNE COLOMB —

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι ταραγμένη, κοίταξε μὲ προσοχὴ πρὸς ὅλες τὶς μεριὲς γιὰ νὰ ἰδῇ μήπως τυχὸν κι' ἔρχονταν τὰ κορίτσια, ἀλλὰ τίποτε, ψυχὴ δὲν φαινόταν.

Γύρισε ὅσο γρηγορώτερα μπορεῖσε μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὰ κορίτσια θὰ εἶχαν γυρίσει κιόλας σπίτι ἀπὸ ἄλλο δρόμο καὶ δὲν θὰ τὰ εἶχε ἰδεῖ. Μὰ ἀλλοίμονο, τὸ σπίτι ἦταν σκοτεινό, τὰ χρυσὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ εἶχαν ἀρχίσει σιγὰ-σιγὰ νὰ σβύνουν. Ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψει καὶ ὁ κὺρ-Πέτρος ποὺ καθόταν στὸ σκοτάδι μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι, μόλις εἶδε τὴ μητέρα του νὰ ἔρχεται σηκώθηκε καὶ τὴ ρώτησε:

— Τὶς φέρνετε μαζί σας, μητέρα;

Μὰ ἡ γριὰ ἐρχόταν μόνη καὶ ὁ κὺρ-Πέτρος ἀντικρύζοντάς την χλώμιασε.

—Ἔλα, δά, μὴν κάνῃς ἔτσι, γιέ μου, θὰ ἔρθουν γιὰ τὸ φαΐ, τί θὰ κάνουν; Ξέρεις δὰ τί δρεξὴ ἔχουν. Θὰ ἔχασαν τὸ δρόμο ἀλλὰ θὰ τὸν βροῦνε καὶ θὰ βάλουν γνώση γι' ἄλλη φορά. Στοιχηματίζω πὼς θὰ εἶναι ἐδῶ πρὶν τελειώσω τὸ στρώσιμο τοῦ τραπεζιοῦ.

Καὶ γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ στοίχημά της ἡ κυρὰ Μαριὰ χρειάστηκε τὴν διπλάσια καὶ τὴν τριπλάσια ὥρα γιὰ τὸ στρώσιμο τοῦ τραπεζιοῦ ἐνῶ πάντα ἦταν τόσο γρήγορη στὶς δουλειές της. Ὡστόσο δὲν φαινόταν ψυχὴ καὶ εἶχε κιόλας νυχτώσει.

—Ἔλα, Πέτρο, κάθησε νὰ φᾶμε, εἶπε ἡ γριὰ μητέρα κι' ἔβαλε τὸ φαγητὸ στὸ τραπέζι.

Ὁ κὺρ-Πέτρος κάθισε στὴ θέση του, τὸ ἴδιο κι' ἡ κυρὰ Μαρία. Δοκίμασαν νὰ φᾶνε ἀλλὰ τὸ φαγητὸ δὲν πήγαινε κάτω. Κι' οἱ δυό τους κάθονταν ἀμίλητοι κι' ἔκλαιγαν ἔχοντας τὰ μάτια τους χαμηλωμένα στὸ πιάτο τους. Μετὰ τὸ φαγητό, ποὺ δὲν κράτησε καὶ πολλὴν ὥρα ὁ κὺρ-Πέτρος σηκώθηκε, φόρεσε τὸ κασκέτο του, κρέμασε τὸ τουφέκι του στὸν ὦμο του καὶ βγαίνοντας εἶπε στὴ γριὰ μητέρα του:

— Πηγαίνω μιὰ ματιὰ μήπως τὶς εὕρω. Νὰ ἤξερα τουλάχιστον κατὰ ποῦ ἐτράβηξαν;

Καὶ βγῆκε μὴν ξέροντας οὔτε κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος κατὰ ποῦ νὰ πάῃ. Τριγύριζε ἔτσι ἄσκοπα μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, ποὺ ὅσο πήγαινε γινόταν καὶ πιὸ πυκνό, τέντωνε τ' αὐτί του, προσπαθοῦσε νὰ διακρίνῃ μέσα στὸ σκοτάδι καὶ κάθε τόσο στεκόταν καὶ φώναζε: «Μόρφω! Μαριά!» καὶ περίμενε ν' ἀκούσῃ ἀπὸ μακρυὰ καμμιὰ παιδικὴ φωνὴ νὰ τοῦ ἀπαντᾷ: «Ἐδῶ εἴμαστε!» Μὰ δὲν ἄκουγε τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ τρίξιμο τῶν ξερῶν κλαδιῶν καὶ τὸ πέσιμο τῶν φύλλων μέσ' στὸ δάσος.

«Ὁ χωριάτης σταμάτησε τὸ γαϊδουράκι του μπρὸς στὰ δυὸ κοριτσάκια...»

Τί νύχτα πέρασε ὁ δύστυχισμένος πατέρας τριγυρίζοντας μὲς στὶς ἐρημιές! Ἄκουσε τὸ κελάϊδημα τῶν πουλιῶν καὶ εἶδε τὸ φῶς νὰ σκορπίζεται στὶς κορυφὲς τῶν βουνῶν καὶ σιγά-σιγὰ νὰ κατεβαίνῃ στοὺς κάμπους. Τὸ φῶς τοῦ ἥλιου ζέστανε τὸ σῶμα του καὶ τὴν καρδιά του καὶ ξαναγεννήθηκε ἡ ἐλπίδα μέσα του. Μήπως ἐνόσῳ αὐτὸς τριγύριζε τὴ νύχτα γυρεύοντας τὰ παιδιά, ἐκεῖνα εἶχαν γυρίσει; Μήπως τὰ βρῆκε κανένας χωριανὸς καὶ τὰ ἔφερε στὸ σπίτι;

—Ἂς πεταχτῶ μιὰ ματιὰ νὰ ἰδῶ μήπως γύρισαν.

Ἤλπιζε ὁ δύστυχος πατέρας ὅτι μόλις ἐρχόταν στὸ σπίτι θὰ ἔβλεπε τὰ δυὸ κοριτσάκια νὰ τρέχουν νὰ τὸν προϋπαντήσουν.

Μάταιη ἐλπίδα!

—Δὲν τὰ βρῆκες, Πέτρο μου; τὸν ρώτησε ἡ μητέρα του ποὺ εἶχε γεράσει δέκα χρόνια μέσα σὲ μιὰ νύχτα καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὴν καρέκλα ὅπου εἶχε ξενυχτήσει.

Καὶ καθὼς ὁ κὺρ-Πέτρος δὲν ἀποκρινόταν, ἡ κακομοίρα ἡ γριὰ φώναξε, ἐνῶ τὴν ἔκοβαν οἱ λυγμοί:

—Ἀχ, Μόρφω μου! δὲν θὰ σὲ ξαναΐδῶ! Ἀχ ἂν ἔπεσε σὲ κανένα πηγάδι καὶ πνίγηκε, λαχτάρα μου! Ἂν γκρεμίστηκε ἀπὸ κανένα γκρεμὸ καὶ μοῦ τὸ φάνε τὰ κοράκια; Ἀχ, πουλάκι μου, ἄχ, ἀρνάκι μου. Καλὰ νὰ πάθουμε. Τί θέλαμε νὰ κρατήσουμε ἐκεῖνο τὸ ἀγριοκόριτσο, τὸ εἰδωλολάτρικο. Μὰ πάλι, Θεέ μου, εἶναι σωστὸ νὰ τιμωρηθοῦμε ἐμεῖς γιὰ τὸ καλὸ ποὺ κάναμε, ποὺ περιμαζέψαμε τὴν καταραμένη ἐκείνη γυφτοπούλα, ποὺ νὰ μὴν εἶχε σώσει νὰ φανῇ στὸ χωριό μας!

Ἡ δύστυχη γιαγιὰ δὲν ἔπαυε τὸ θρῆνο της, καθὼς μάλιστα ἡ συφορά της εἶχε γίνει γνωστὴ σὲ ὅλο τὸ χωριό. Τὰ λαδικὰ ξαναμπῆκαν σὲ ἐνέργεια καὶ ἄρχισαν πάλι τὶς βίζιτες στὸ σπίτι τοῦ ἀγροφύλακα γιὰ νὰ παρηγορήσουν τὸν κὺρ-Πέτρο καὶ τὴ μητέρα του καὶ νὰ μάθουν πῶς ἀκριβῶς ἔγιναν τὰ πράγματα.

Μὰ τί νὰ μάθουν; Ποιὸς ἤξερε νὰ τοὺς πῇ γιὰ τὰ δυὸ κορίτσια; Κι' ἡ ἀγωνία εἶχε πληγιάσει τὸ ἥσυχο σπιτικό.

Ὁ κὺρ-Πέτρος ποὺ δὲν μποροῦσε ν' ἀκούῃ τὶς φλυαρίες τῶν λαδικῶν καὶ τὶς ἀνώφελες παρηγορίες τους, ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ πῆγε νὰ βρῇ μερικοὺς συχωριανοὺς προθύμους νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ βρῇ τὰ κορμιὰ τῶν δυὸ κοριτσιῶν μέσα στὰ ξεροπόταμα καὶ στὶς ρεμματιές, γιατὶ κι' αὐτὸς παραδεχόταν πιὰ τοὺς φόβους καὶ τὶς ὑποψίες τῆς γριᾶς μητέρας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Θυμόσαστε ποὺ εἴχαμε ἀφήσει τὰ δυὸ ἀπολωλότα πρόβατα. Τὰ ἀφήσαμε τὴν ὥρα ποὺ ἑτοιμάζονταν νὰ κατέβουν στὸ χωριό. Καὶ ἡ μὲν Ἐμορφία ἦταν ἀνήσυχη καὶ φοβισμένη γιατὶ τὶς εἶχε πιάσει ἡ νύχτα, ἡ Μαριὰ ὅμως ἦταν θυμωμένη γιατὶ εἶχε χαλάσει τὸ σχέδιό της καὶ τὰ ὄνειρά της εἶχαν διαλυθεῖ. Πέρασαν πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα ποὺ σκίαζαν τὴ μικρὴ λίμνη, περπάτησαν ὕστερα ἀνάμεσα ἀπὸ ἕνα πυκνὸ πευκῶνα καὶ προσπαθοῦσαν νὰ βροῦν τὰ πρωτινά τους ἴχνη. Μὰ ποῦ νὰ τὰ ξεχωρίσουν; Ὁ τόπος ἦταν γεμάτος πέτρες καὶ τὸ χῶμα τοῦ δάσους στρωμένο μὲ τὶς ψιλὲς βελόνες τοῦ πεύκου καὶ τοῦ ἔλατου.

Ἡ γυφτοπούλα πότε-πότε μὲ τὴν παρατηρητικότητα ποὺ ἔχουν οἱ ἀτσίγγανοι, ἀνακάλυπτε πότε ἕνα σπασμένο κλαδί, πότε κανένα βράχο ποὺ εἶχε ἰδιότροπο σχῆμα, κι' ἔλεγε στὴν Ἐμορφία:

—Ἀπὸ δῶ περάσαμε τὸ πρωΐ, Μορφούλα μου.

—Ποῦ τὸ ξέρεις ὅτι περάσαμε;

—Δὲν θυμᾶσαι αὐτὸ τὸ κλαδὶ στὴν ἄκρη τοῦ βράχου ποὺ μοιάζει σὰν μοῦτρο μαϊμοῦς;

—Δόξα σοι ὁ Θεός! ἔλεγε ἡ Μορφούλα, παίρνοντας θάρρος.

—Νά, κι' ἄλλο σημάδι. Θυμᾶσαι αὐτὰ ἐδῶ τὰ δεντράκια; Βλέπεις τί ὡραῖα βρίσκουμε τὸ δρόμο μας; Καρδιά, Μορφούλα μου, κι' ἔπειτα θ' ἀνεβοῦμε ἀπ' αὐτὸ τὸ βουναλάκι κι' ἀπ' ἐκεῖ πιὰ θὰ φανῇ τὸ χωριὸ καὶ τὸ σπίτι μας.

Θὰ φανῇ! Αὐτὸ εἶναι εὔκολο νὰ τὸ λέῃ κανεὶς ὅσο εἶναι μέρα, μὰ πῶς ἦταν δυνατὸν μέσα σὲ δυὸ ὧρες νὰ κάνουν τὸ δρόμο ποὺ εἶχαν κάνει σὲ μιὰ ὁλόκληρη ἡμέρα; Καὶ ὅταν σὲ λίγο σουρούπωσε βαθιὰ ἡ Μαριὰ δύσκολα ξεχώριζε καὶ γνώριζε τὰ πράγματα. Μέσα στὸ δάσος μάλιστα ἦταν νύχτα, σκοτάδι καὶ ἡ Ἐμορφία σφιγγόταν ἐπάνω στὴ φιλενάδα της ψιθυρίζοντας: Φοβᾶμαι! Ἔρχονταν στὸ νοῦ της ὅσα παραμύθια εἶχε ἀκούσει καὶ ποὺ οἱ χωριάτες τὰ πιστεύουν γι' ἀληθινὰ κι' ἔτρεμε ὁλόκληρη.

Ἡ γυφτοπούλα δὲν φοβόταν. Καὶ γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν Ἐμορφία δοκίμασε νὰ τραγουδήσῃ. Μὰ βέβαιά δὲν ἔρχονταν στὸ μυαλό της τὰ τραγούδια τοῦ χωριοῦ ποὺ δὲν τὰ εἶχε καλομάθει ἀκόμη, μὰ τραγούδια τσιγγάνικα, ποὺ ἡ Ἐμορφία δὲν τὰ καταλάβαινε κι' ὅποτε τ' ἄκουγε ἔνοιωθε ἕνα περίεργο φόβο.

— Σώπα, καϋμένη Μαριά, σώπα νὰ συχωρεθῇ ἡ μάννα σου εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκουγόταν. Σώπα καὶ θὰ σ' ἀκούσουν τὰ στοιχειά.

—Ἀ Μορφούλα μου! εἶπε ἡ γυφτοπούλα μὲ καμάρι. Οἱ Τσιγγάνοι τὰ στοιχειὰ τὰ ἔχουν ἀδερφάκια καὶ δὲν τοὺς πειράζουν· λοιπὸν κι' ἂν ἔρθουν κοντά μας ἐγὼ θὰ ζητοῦς πῶ νὰ μὴ σὲ πειράζουν. Μὰ ἔλα, τρέχα, νὰ περάσουμε τούτους ἐδῶ τοὺς βράχους καὶ ὅταν βγοῦμε ἀπὸ τὸ στενὸ τότε θὰ βροῦμε πιὸ εὔκολα τὸ δρόμο μας.

Ὄνειρα. Τὸ στενὸ ἦταν μακρὺ καὶ ὅταν τὸ πέρασαν ὁ οὐρανὸς εἶχε λίγο φῶς ἀκόμη, μὰ ἡ γῆ κάτω ἦταν θεοσκότεινη.

Τὰ κορίτσια ἐξακολούθησαν τὸν δρόμο τους ἀμίλητα καὶ ἀποκαμωμένα. Ἡ Ἐμορφία κρατιόταν ἀπὸ τὸ μπράτσο τῆς γυφτοπούλας κι' ἔσερνε τὰ πόδια της. Οὔτε ἤξεραν ποῦ βρίσκονταν.

Ἡ Μαριὰ στεκόταν κάθε τόσο μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως ἀκούσῃ φωνὴ ἀνθρώπου ἢ ζώου ἢ τὸ κουδούνι ἀπὸ κανένα πρόβατο καὶ νὰ βεβαιωθῇ πῶς ἐκεῖ πουθενὰ κοντὰ ἦσαν ἄνθρωποι. Μὰ τίποτε δὲν ἀκουγόταν ἀπὸ πουθενά. Περπατοῦσαν ὥρα πολλὴ καὶ πλήγωναν τὰ πόδια τους γιατὶ δὲν ἔβλεπαν ποῦ πατοῦσαν, τὰ ροῦχα τους σκίζονταν στ' ἀγκάθια καὶ τὰ δύστυχα κορίτσια περπατοῦσαν ἀπηυδισμένα καὶ ξεθεωμένα.

—Μαριά μου, δὲν μπορῶ πιά, δὲν ἀντέχω, εἶπε ἡ Ἐμορφία μὲ φωνὴ κλαψιάρικη. Κοντεύουμε; Τόσην ὥρα περπατοῦμε. Ἔπρεπε νὰ εἴχαμε φτάσει πιά.

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΡΕΙΣ ΑΚΑΚΙΤΣΕΣ

Ἄνθιζαν κάπου, μιὰ φορά,
Τρεῖς ἀκακίτσες στὴ σειρά,
Τρεῖς ἀκακίτσες, τί χαρά μου!
Ἀπ' ὄξω ἀπ' τὰ παράθυρά μου.

Τὸ πρῶτο-πρῶτο χελιδόνι
Περνᾶ καὶ τὶς κοντοζυγώνει.
Χτυπᾶ τὴ μιά τους μὲ τὴ μύτη
Καὶ φέρνει γύρους μὲς στὸ σπίτι.

Ρωτάει τὴ μιά:—Νὰ σὲ χαρῶ,
Τί θέλεις τέτοιο θησαυρό;
— Γιὰ νὰ φαντάξω πέρα-πέρα
Ποῦ εἶμαι πιὸ ἄσπρη ἀπ' τὴν ἡμέρα!

Ρωτάει τὴ δεύτερη:—Γιὰ στάσου,
Κ' ἐσύ, τί τάχεις τὰ προικιά σου;
—Τσχω γιὰ κοριτσιοῦ ποτήρι,
Γιὰ τὴ νοτιὰ στὸ παραθύρι.

Κ' ἡ πιὸ γλυκειὰ κ' ἡ πιὸ ξανθή,
Ἡ τρίτη, ἀργεῖ ν' ἀποκριθῇ...

—Ἐμένα ἡ μοῖρα μου—μακάρι!—
Γιὰ τὰ Ἐπιτάφια θὰ μὲ πάρῃ.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

Ὁ ΤΑΝ ὁ κ. Μινῶτος, ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἰονίου Ἀνθολογίας», μοῦ ἔφερε φρεσκοτυπωμένο, ὁλάκερο, τὸ Τεῦχος, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰφιερώσῃ στὰ φιλολογικά μου Πενηντάχρονα... ντράπηκα. Μοῦ ἄξιζε, συλλογίσθηκα, μιὰ τόσο μεγάλη τιμή; Σὰ κανέναν ἄλλον ὡς τώρα δὲν ἔγινε. Φανταστῆτε ἕνα βιβλίο ἀπὸ 224 μεγάλες σελίδες — ὄγκος! — ὅπου γράφουν γιὰ μένα, ἑκτενῆ ἄρθρα ἢ σύντομες γνῶμες, ἑκατὸ ἄνθρωποι —καὶ τί ἄνθρωποι! ἐπίσημοι, κοῦφαῖοι, ὑπουργοί, πρεσβευτές, δήμαρχοι, ἀκαδημαϊκοί, καθηγητὲς Πανεπιστημίων, δικοί μας, ξένοι—καὶ ποὺ τὸ στολίζουν ἐξήντα εἰκόνες, φωτογραφίες μου σὲ κάθε ἡλικία, σκίτσα, καὶ γελοιογραφίες ποὺ μοῦ ἔκαμαν κατὰ καιροὺς, φωτογραφίες τῆς μητέρας μου, τῆς γυναίκας μου, καὶ θαυμάσια τοπεῖα ἀπὸ τὴν παλιὰ καὶ νέα Ζάκυνθο, τὴν πατρίδα μου. Κι' ὅλ' αὐτὰ τυπωμένα κομψότατα, καλλιτεχνικά, μ' ἕν' ἄσπρο ἐξώφυλλο, ὅπου φιγουράρει, στὴ θέση τοῦ τίτλου, μὲ κόκκινο μελάνι, τὄνομά μου ὅπως τὸ γράφω, ἡ ὑπογραφή μου!.. Πῶς νὰ μὴ ντραπῶ; Ἀλλὰ φυλλομετρώντας καὶ διαβάζοντας τὶς τόσο τιμητικὲς καὶ κολακευτικὲς γιὰ μένα γνῶμες τῶν σοφῶν, ἀπάντησα καὶ τὴ φράση αὐτή: «*Καμμιὰ τιμὴ δὲν εἶναι μεγάλη γι' αὐτόν*». Τὸ γράφει ἕνας ξένος, ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς καὶ καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Παλέρμου, ὁ κ. Μπροῦνο Λαβανίνι. Καὶ συνῆλθα. Ὄχι γιατὶ τὸ παραδέχθηκα, ἀλλὰ γιατὶ συλλογίσθηκα πῶς, ἀφοῦ τὸ λένε ἄλλοι, μπορῶ τουλάχιστο νὰ μὴ ντρέπουμαι.

Προηγεῖται μιὰ σύντομη αὐτοβιογραφία, ποὺ ὁ κ. Μινῶτος μὲ παρακάλεσε νὰ γράψω γιὰ τὸ Τεῦχος, ἀκολουθεῖ τὸ ἄρθρο ποὺ δημοσίευσε γιὰ μένα στὴν Ἐγκυκλοπαίδεια ὁ κ. Τέλλος Ἄγρας κι' ὅπου ἀναγράφονται ὅλα μου σχεδὸν τὰ ἔργα, κι' ἀκολουθοῦν ἄλλα τριάντα ἄρθρα διαφόρων, τῶν πιὸ εἰδικῶν, ποὺ μ' ἐξετάζουν ὡς μυθιστοριογράφο, ὡς ζακυνθινὸ ἠθογράφο, ὡς θεατρικὸ συγγραφέα, ὡς κριτικό, ὡς παιδαγωγὸ καὶ καθεξῆς. Κατόπιν ἀνοίγει μιὰ μεγάλη παρένθεση. Εἶναι χαρακτηριστικὰ δοκουμέντα ἀπὸ τὸ «ἀρχεῖο» μου, ποὺ εἶχε τὴν ὑπομονὴ νὰ τὸ ψάξῃ ὁ κ. Μινῶτος καὶ νὰ διαλέξῃ, γράμματα δικά μου, γράμματα σὲ μένα ἀπὸ διαφόρους: τὴ Μητέρα μου, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Ψυχάρη, τὸν Γρυπάρη, τὸν Καλομοίρη, τὴ Μαρίκα Κοτοπούλη κἄ. Καὶ μετὰ τὴν παρένθεση αὐτή, οἱ σύντομες γνῶμες. Πιάνουν πολλὲς σελίδες. Ἀλλὰ περισσότερο ἐνδιαφέρουν καὶ συγκινοῦν ἐμένα οἱ τέσσερις τελευταῖες. Σ' αὐτὲς γράφουν «Τὰ Διαπλασόπουλα γιὰ τὸν Φαίδωνα». Εἶναι οἱ γνῶμες τῶν παιδιῶν μου. Ἀπὸ τὶς πολλὲς ποὺ στάλθηκαν στὴν «Ἰόνιο Ἀνθολογία», ὁ κ. Μινῶτος διάλεξε καὶ δημοσίευσε δέκα.

Λοιπόν, χωρὶς ὑπερβολή, χωρὶς τύφλωση πατρικῆς στοργῆς, οἱ γνῶμες τῶν παιδιῶν μου εἶναι ἀπὸ τὶς ὡραιότερες καὶ... σοφώτερες ποὺ ὑπάρχουν στὸ τεῦχος. Ὁ κ. Μινῶτος ἐβράβευσε τρεῖς, ἐγὼ θὰ τὶς ἐβράβευα ὅλες. Ὄχι βέβαια γιατὶ μ' ἐπαινοῦν — οἱ ἔπαινοι καμμιὰ φορὰ εἶναι τόσο ἄκριτοι, τόσο ἀνόητοι — ἀλλὰ γιατὶ τὸ κάνουν μὲ γνώση καὶ μὲ κρίση. Μποροῦσε νἄχουν κι' ὁ-ποιοδήποτε μεγάλων οἱ γνῶμες αὐτὲς τῶν παιδιῶν. Καὶ δὲν ἐννοῶ τῆς *Σγουρόμαλλης*, ποὺ εἶναι κιόλας μεγάλη, ἀλλὰ κι' αὐτῆς τῆς *Ἀττὲ Ἰράμ*, ποὺ δὲν εἶναι παρὰ δώδεκα χρονῶν. Τί γενικὰ καὶ ὡραῖα χαρακτηρίζει τὸ ἔργο μου ἡ *Νινέττα*, τί εἰδικὰ καὶ σοφὰ τὶς «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές» μου ὁ *Στέφανος Δόξης*! Ἡ ἐντύπωση τοῦ *Πειραιωτάκι* ἀπὸ τὸ διάβασμα τοῦ «Κόκκινου Βράχου» δὲν εἶν' ἕνα ποίημα; Θέ μου, πόσο μὲ συγκίνησε ἡ ζωγραφιὰ τοῦ «ἀνθρώπου» ποὺ μοῦ κάνουν ὁ *Σίφουνας* κι' ἡ *Τρελλὴ Νειότη*! Ἀλλὰ πᾶνε πάρα κάτω οἱ λίγες καὶ μεστὲς γραμμὲς τοῦ *Μελέαγρου* καὶ τῆς *Ἴσιδος*; Ὅσο γιὰ τὴ γνώμη τῆς ὁμάδος τῶν Μαθητριῶν τῆς κυρίας Ἀηδονοπούλου, αὐτὴ εἶναι πιὰ σωστὴ μικρογραφία κριτικῆς... Γιὰ πολλὰ πράγματα ποὺ περιέχει τὸ Τεῦχος αὐτὸ θὰ μοῦ εἶναι πολύτιμο. ἀλλὰ περισσότερο γι' αὐτὰ ποὺ ἔγραψαν τὰ καλά μου Διαπλασόπουλα.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

20

Ὄχι, κανένα ἐμπόδιο πιά. Κι' ὁ Γιαννάκης σὲ λίγο ἦταν ἀπέξω ἀπ' τὸ περιβόλι. Τριγύρισε τὸ τοιχάκι του, βρῆκε τὴν πόρτα, τὴν ἄνοιξε καὶ μπῆκε.

Ὤ, πόσα βοτάνια! Ποιὸ ἀπ' ὅλα ἦταν τὸ βοτάνι τῆς Ζωῆς; Ὁ Γιαννάκης βέβαια δὲν τὄξερε. Θυμήθηκε ὅμως τὴν ὁδηγία ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ἡ Καλοκυρὰ καὶ φώναξε δυνατά:

— Κύριε Γιατρέ! κύριε Γιατρέ!

Ἀμέσως ἐπρόβαλε μπροστά του ἕνα γεροντάκι μὲ παράξενα ροῦχα καὶ μὲ μεγάλο καπέλλο, σὰν ἐκεῖνα ποὺ φοροῦσαν οἱ γιατροὶ τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Ἦταν ὁ Γιατρὸς ποὺ διατηροῦσε τὸ περιβόλι ἐκεῖνο μὲ τὰ λογῆς-λογῆς βοτάνια, γιατρικὰ γιὰ ὅλες τὶς ἀρρώστειες.

— Τί θέλεις, μικρέ, στὸ περιβόλι μου; ρώτησε τὸν Γιαννάκη.

Κι' ὁ Γιαννάκης τοῦ εἶπε:

— Μὲ στέλνει ἡ Καλοκυρά, νὰ μοῦ δώσετε τὸ βοτάνι τῆς Ζωῆς γιὰ τὴν ἄρρωστη μητέρα μου.

—Ἀφοῦ σὲ στέλνει ἡ Καλοκυρά, ἀποκρίθηκε ὁ Γιατρός, καλῶς ἦρθες. Ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι γυρεύεις. Στάσου μιὰ στιγμή.

Καὶ πῆγε σ' ἕνα θάμνο μὲ χοντρὰ παράξενα φύλλα, ἔκοψε μὲ τὸ μαχαιράκι του ἕνα κλωναράκι, καὶ τὸ ἔδωσε τοῦ Γιαννάκη λέγοντας:

— Αὐτὸ ἀρκεῖ. Πάρ' το καὶ γύρισε στὸ σπίτι σου. Ἡ Καλοκυρὰ θὰ σοῦ εἶπε βέβαια πῶς πρέπει νὰ τὸ μεταχειρισθῆς.

— Μάλιστα, μοῦ εἶπε! ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης παίρνοντας μὲ χα-

ρὰ τὸ κλωναράκι. Θὰ τὸ δώσω τῆς μητέρας μου νὰ βυζάξῃ τὸ χυμό του καὶ θὰ γίνῃ καλά. Εὐχαριστῶ πολύ, κύριε Γιατρέ.

Ὁ Γιαννάκης ὑποκλίθηκε βαθιὰ κι' ἑτοιμάσθηκε νὰ φύγῃ. Τότε ὁ Γιατρὸς τοῦ εἶπε :

— Πρόσεξε ὅμως νὰ μὴν ἀφήσῃς τὸ κλωναράκι οὔτε στιγμὴ πρὶν τὸ δώσῃς στὰ χέρια τῆς μητέρας σου. Κράτα το καλά, σφιχτά. Γιατὶ φεύγει, πετᾷ σὰν ζωντανὸ καὶ γυρίζει στὴ μάννα του ἀπ' ὅπου καὶ νἆναι.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Γιατρὸς ἐχάθηκε κι' ὁ Γιαννάκης ἔμεινε μόνος καὶ συλλογισμένος.

Πῶς θὰ γύριζε στὸ σπίτι του ; Πῶς θὰ κρατοῦσε ὅλη τὴν ὥρα, σ' ἕνα τόσο μεγάλο ταξίδι, τὸ κλωναράκι ; Κι' ἂν ξεχνιόταν καμμιὰ στιγμή, καὶ τὸ ἄφηνε, καὶ τοῦ ἔφευγε;

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Ντὰν ξαπλωμένος τοῦ μάκρους μέσα στὴν κουκέτα του, πάλευε σῶμα πρὸς σῶμα μὲ μιὰ θαυμάσια φυσαρμόνικα μὲ χρυσὰ κλειδιά, ποὺ ἡ διαπασῶν της ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε ἀνάλογα μὲ τὸ σκαμπανέβασμα τοῦ *Ἐδῶ Εἴμαστε*. Ὁ μάγειρας στηρίζοντας τὴν πλάτη του ἐπάνω στὸ ντουλάπι, ὅπου φύλαγαν τὶς τηγανίτες—ὁ Ντὰν τρελλαινόταν γιὰ τὶς τηγανίτες—καθάριζε πατάτες ἔχοντας τὸ ἕνα μάτι στὴ φουδοῦ του, γιὰ τὴν περίπτωση ποὺ μποροῦσε νὰ πέσῃ πολὺ νερὸ ἀπὸ τὸ φουγάρο μέσα στὴ φωτιά. Ἡ δὲ ἀτμόσφαιρα ποὺ ἦταν ἐκεῖ μέσα ξεπερνοῦσε κάθε περιγραφή.

Ὁ Χάρβεϋ κοίταζε πῶς ἦταν τὰ πράγματα, ἀπόρησε πῶς δὲν ἔνοιωθε οὔτε ἀναγούλα, οὔτε ναυτία καὶ ξαναχώθηκε μὲς στὴν κουκέττα του, μὲ τὴ σκέψη πῶς αὐτὴ ἦταν ἡ πιὸ ἀσφαλισμένη καὶ ἡ πιὸ ἀναπαυτικὴ θέση, ἐνῶ ὁ Ντὰν ἔβγαζε ἀπὸ τὴ φυσαρμόνικά του τὶς πρῶτες νότες ἑνὸς στρατιωτικοῦ τραγουδιοῦ, κάνοντας τόσα φάλτσα, μόνον ἅσα τὸν ὑποχρέωναν νὰ κάνῃ τὰ ἀπότομα τινάγματα τοῦ καραβιοῦ.

— Καὶ πόσο θὰ κρατήσῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ρώτησε ὁ Χάρβεϋ τὸν Μάνουελ.

— Ὅσπου νὰ ἡσυχάσῃ κάπως ἡ γολέτα καὶ νὰ μπορέσουμε νὰ ρίξουμε παραγάδι. Ἴσως ἀπόψε κιόλας. Ἴσως αὔριο. Ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες. Δὲν σ' ἀρέσει ποὺ καθόμαστε, ὄχι δά !

— Πρὶν ἀπὸ μιὰ βδομάδα θὰ βρίσκόμουν σ' ἐλεεινὴ κατάσταση, εἶπε ὁ Χάρβεϋ, μὰ γιὰ τὴν ὥρα δὲν μοῦ φέρνει ἀνακατοσούρα—δὲν μὲ πειράζει πολύ. Νοιώθω ὅτι εἶμαι καλά.

— Εἶναι γιατὶ πᾶμε νὰ σὲ κάνουμε ἀληθινὸ ψαρᾶ. Ἂν ἤμουν σὰν καὶ σένα μόλις θᾶφτανα στὸ Γκλῶστερ θὰ πήγαινα ν' ἀνάψω δυό, τρεῖς μεγάλες λαμπάδες γιὰ τὴν καλή μου τύχη.

— Ποῦ νὰ τὶς ἀνάψω ;

— Στὴν Παναγία ἐπάνω στὸ Λόφο. Αὐτὴ ποοστατεύει πάντοτε τοὺς ψαράδες. Αὐτὸς εἶναι κιόλας ὁ λόγος ποὺ ἀπὸ μᾶς τοὺς Πορτογάλους πνίγονται μόνο τόσοι λίγοι.

— Εἶσαι καθολικὸς λοιπόν ;

— Εἶμαι ἀπὸ τὴ Μαδέρα. Δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸ Πόρτο Ρίκο βέβαια. Πῶς μποροῦσε λοιπὸν νὰ εἶμαι διαμαρτυρόμενος ; Ἐγὼ πάντοτε ἀνάβω λαμπάδες στὴν Παναγία, ὅταν φτάνω στὸ Γκλῶστερ. Δύο, καμμιὰ φορὰ καὶ τρεῖς. Ἡ καλὴ Παναγία δὲν μὲ ξεχνάει ποτὲ ἐμένα τὸν Μανουέλ.

—Ἐγὼ δὲν ἔχω τὴν ἴδια γνώμη, τὸν ἔκαψε ὁ Τὸμ Πλάτ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς κουκέττας του. Ἡ θάλασσα εἶναι πάντα θάλασσα καὶ θὰ πάθῃς ὅ,τι ἔχεις νὰ πάθῃς, εἴτε κεριὰ ἀνάψῃς εἴτε λάμπα τοῦ πετρελαίου.

— Καὶ ὅμως εἶναι καλὸ νὰ ἔχῃς κάποιον νὰ σὲ προστατεύῃ, εἶπε ὁ Μεγάλος Τζάκ. Ἐγὼ εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν Μανουέλ. Τώρα καὶ καμμιὰ δεκαριὰ χρόνια δούλευα σὲ κάποιο ἐμπορικὸ στὴ Νότιο Βοστώνη. Εἴχαμε περάσει τὶς ξέρες τοῦ Μάϊνοτς μ' ἕναν ἀέρα γραιγο-τραμουντάνα ὅπως εἶπες καὶ παρήγγειλες ποὺ τὸν εἴχαμε κατάφατσα. Ὁ γέρος ἦταν τάπα στὸ μεθύσι, τὸ σαγόνι του κουτουλοῦσε ἐπάνω στὴ ράδα τοῦ τιμονιοῦ κι' ἐγὼ ἔλεγα μέσα μου : Ἂν ξαναράξω ποτὲ σὲ λιμάνι θὰ δείξω στοὺς ἁγίους ἀπὸ τί θαλασσοπνιγμὸ μὲ γλυτώσανε. Ἔ, τώρα καθὼς μὲ βλέπετε βρίσκομαι μπροστά σας καὶ τὸ μοντέλλο ἀπὸ τὸ γέρικο «Κάθλην», ποὺ παιδεύτηκα ἕνα μῆνα γιὰ νὰ τὸ φτιάξω, τὸ ἔδωσα στὸν παπᾶ καὶ τὸ κρέμασε κατάντικρυ στὸ ἱερό. Ποιὸ πολὺ ἀξίζει νὰ δίνῃ κανεὶς ἕνα καράβι ποὺ τὸ κάτω-κάτω εἶναι κι' ἕνα ἐργόχειρο, παρὰ ν' ἀνάβῃ κεριά. Τὰ κεριὰ τ' ἀγοράζεις ἕτοιμα στὰ μαγαζιά, μὰ κάνοντας ἕνα καράβι δείχνεις στοὺς καλοὺς ἁγίους πῶς κοπίασες καὶ πῶς τοὺς χρωστᾶς χάρη.

—Καὶ τὰ πιστεύεις ἐσύ, Ἰρλανδέ, αὐτά ; ρώτησε ὁ Τὸμ Πλάτ ἀκουμπώντας στὸν ἀγκῶνα του.

— Θὰ τὸκανα ἂν δὲν τὰ πίστευα ; γέρο Ὀχάϊο ;

— Μπᾶ, ὁ Ἐνὼχ Φοῦλλερ ἔκανε ἕνα μοντέλλο τοῦ «Ὀχάϊο», ποὺ βρίσκεται τώρα στὸ μουσεῖο τοῦ Σάλεμ. Πολὺ ὡραῖο πρᾶγμα, σοῦ τὸ λέω ἐγώ, μὰ δὲν φαντάζομαι ποτὲ ὅτι ὁ Ἐνὼχ τὸκανε γιὰ τάμμα. Καὶ τὰ πράγματα ἐγὼ τὰ καταλαβαίνω ἔτσι. . .

Ἡ συζήτηση θὰ συνεχιζόταν ἀτέλειωτη ἂν δὲν ἀρχίζε ὁ Ντὰν νὰ ψιθυρίζῃ αὐτὸ τὸ εὔθυμο τραγουδάκι. . .

Ὁ μπακαλιάρος πήδησε ψηλά.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

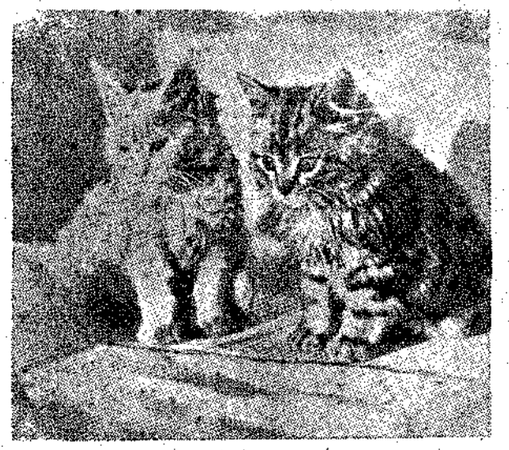

Δυὸ χαριτωμένα γατάκια.

Πάρε μιὰ μούδα στὸ μεγάλο πανὶ
στερέωσέ την.
Γιατὶ σηκώθηκε ἄνεμος πολύ.

Ἐδῶ ὁ Μεγάλος Τζὰκ συνέχισε ;

«Καὶ ὁ καιρὸς εἶναι χαλασμένος.
Κι' ὅταν ἀρχίζει ὁ ἄνεμος νὰ σφυράῃ
σφυρίξτε καὶ σεῖς μ' ὅλη σας
τὴ δύναμη».

Ὁ Τὸμ Πλάτ φαινόταν σὰν νἀφαχνε νὰ βρῇ κάτι.

«Ὁ μπακαλιάρος μὲ τὸ κεφάλι σὰν βωδιοῦ, πήδησε ἔξω ἀπ' τὸ νερό.
πῆγα στὴν πλώρη νὰ ρίξω τὸ βαρίδι
Βωϊδοκέφαλε, πρόσεχε ποὺ μετρᾶς [βάθος !

Ἡ πελώρια λαστιχένια μπόττα τοῦ Τὸμ Πλάτ στριφογύρισε στὸν ἀέρα κι' ἤρθε καὶ πέτυχε τὸ σηκωμένο χέρι τοῦ Ντάν. Τὸ ἀγόρι καὶ ὁ γέρος ναυτικὸς εἶχαν πόλεμο κηρυγμένον μεταξύ τους ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ντὰν ἀνακάλυψε πῶς ἔφθανε μονάχα νὰ σφυρίξῃ τὴ στροφὴ αὐτὴν ποὺ ἔλεγε γιὰ τὸ πέταμα τοῦ βαριδιοῦ, γιὰ νὰ γίνῃ ὁ Τὸμ Πλάτ ἔξω φρενῶν.

— Τὸ φαντάσθηκα πῶς θὰ σὲ πείραζε, εἶπε ὁ Ντάν, γυρίζοντας τὸ δῶρο μὲ τέχνη σ' ἐκεῖνον ποὺ τοῦ τὸστειλε. Ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ ἡ δική μου μουσική, βγάλε μας τὸ βιολί σου. Δὲν μπορῶ νὰ κάθουμαι ὅλη ὥρα ξαπλωμένος ἐδῶ καὶ ν' ἀκούω τοὺς δυό σας νὰ μοῦ μιλᾶτε γιὰ κεριὰ καὶ γιὰ τάμματα. Τὸ βιολί, ἢ θὰ μάθω τὸ τραγούδι καὶ στὸν Χάρβεϋ.

Ὁ Τὸμ Πλάτ ἔσκυψε πάνω ἀπὸ μιὰ κασέλλα καὶ ἔβγαλε ἕνα παλιὸ βιολὶ ἀπὸ ἄσπρο ξύλο. Τὰ μάτια τοῦ Μανουὲλ γυάλισαν κι' ἀπὸ κάπου ξετρύπωσε κι' αὐτὸς μιὰ μικροσκοπικὴ κιθάρα μὲ μεταλλινες χορδές.

— Καλέ, αὐτὴ εἶναι σωστὴ ὀρχήστρα, εἶπε ὁ Μεγάλος Τζάκ, χαμογελώντας μέσα ἀπὸ τὸ σύννεφο τοῦ καπνοῦ ποὺ τὸν περιστοίχιζε. Ἐσεῖς θὰ δώσετε συναυλία !

Ἡ πόρτα τοῦ καμπουνιοῦ ἄνοιξε καὶ ὁ Ντίσκο κατέβηκε σκεπασμένος μὲ μιὰ κίτρινη νιτσεράδα.

— Στὴν ὥρα ἔρχεσαι, Ντίσκο. Τί καιρὸς εἶναι ἔξω ;

— Αὐτὸς ποὺ βλέπετε.

Τὸ κούνημα τοῦ «Ἐδῶ εἴμαστε» τὸν εἶχε τινάξει ἐπάνω στὶς κασέλλες.

— Τραγουδᾶμε γιὰ νὰ κατέβῃ τὸ φαΐ μας. Κι' εἶναι σειρά σου νὰ μᾶς πῇς τώρα ἕνα τραγουδάκι.

—Ἐγὼ ξέρω ὅλα-ὅλα δυὸ τραγούδια κι' αὐτὰ παλιὰ καὶ τἄχετε ἀκούσει καὶ τὰ δυό.

Ὁ Τὸμ Πλάτ τὸν ἔκοψε στὴ μέση ἀρχίζοντας νὰ παίζῃ μὲ τὸ βιολί του τὴν πιὸ κλαψιάρικη μελωδία ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ, ὅμοια μὲ τὸ θρῆνο τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ πένθιμο τρίξιμο τῶν καταρτιῶν. Μὲ τὰ μάτια κλεισμένα στὰ δοκάρια τοῦ ταβανιοῦ ὁ Ντίσκο ἄρχισε τὸ παλιόπαλιὸ τραγούδι τοῦ «Ἀτρόμητου» ἐνῶ ὁ Τὸμ Πλάτ ἔβαζε τὰ δυνατά του γιὰ νὰ κάνῃ νὰ συμφωνοῦν ὁπωσδήποτε ὁ ἦχος μὲ τὰ λόγια.

«Εἶναι ἕνα περίφημο καράβι, ἕνα καλὸ καράβι ἐκουστὸ
σαλπάρισε ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη καὶ τ' ὄνομά του εἶναι «Ἀτρόμητος».
Εἶναι τὸ καράβι ποὺ πάει στὴ Λίβερπουλ.—ὦ Κύριε, γίνε ὁδηγός του.

Τὴ στροφὴ αὐτὴ τὴν ἀκολουθοῦσαν ἄπειρες ἄλλες, γιατὶ ὁ ποιητὴς ἀκολουθοῦσε τὸν «Ἀτρόμητο» ἀπὸ μίλλι σὲ μίλλι σὲ ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ταξιδιοῦ του ἀπὸ τὴ Ν. Ὑόρκη στὴ Λίβερπουλ, ὡσὰν νὰ βρισκόταν ἐπάνω στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ.

Ὕστερα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Τὸμ Πλάτ μὲ τὸν γενναῖο Μὰκ Τζίν ποὺ ἤθελε νὰ φέρῃ τὸ καράβι στὸ λιμάνι. Κατόπιν ὁ Μανουὲλ ἄρχισε νὰ παίζῃ μιὰ παράξενη μελωδία στὴν ξεκούρδιστη καὶ παράφωνη κιθάρα του καὶ τραγούδησε πορτογαλικὰ κάτι ποὺ τελείωνε μ' ἕνα τρίξιμο ὅλης τῆς παλάμης ἀπάνω στὴν κιθάρα ποὺ ἔκοβε ξαφνικὰ ὅλο τὸ τραγούδι. Ἔπειτα ὁ Ντίσκο γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴ συντροφιὰ ἔβγαλε στὴ μέση καὶ τὸ δεύτερο τραγούδι του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

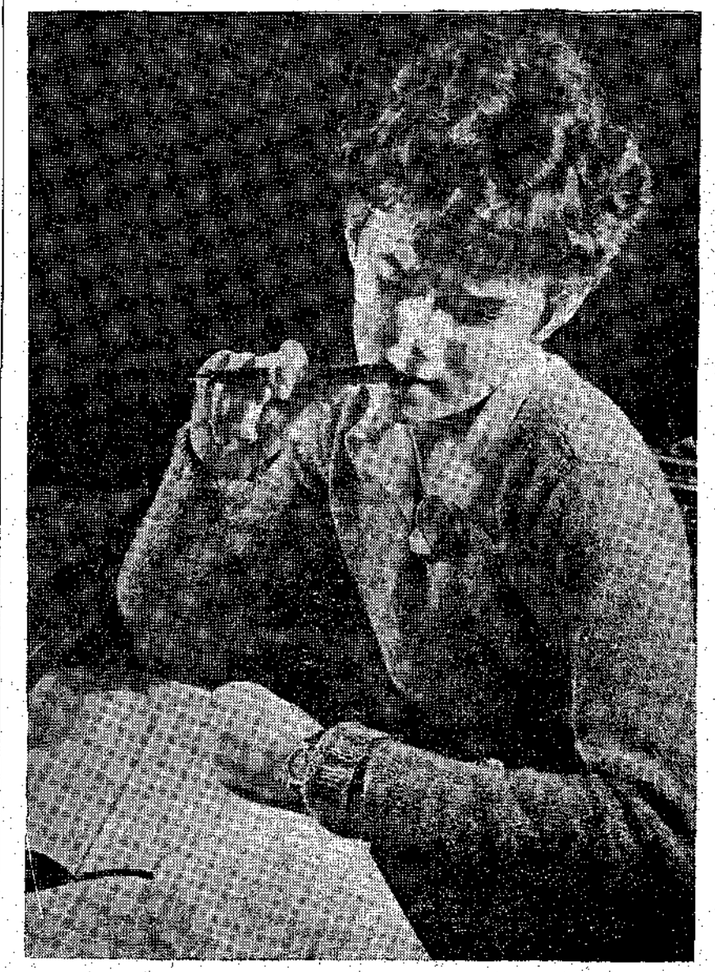

Βαθειὰ σκέψη, μὲ τὴν πέννα στὸ στόμα, μπροστὰ στὸ ἄγραφο χαρτί.

[Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὴν Γοργὴ Ψαροπούλα

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Ακρογιαλιά, τῆς θύμησης
Ὀνειρευτὸ στολίδι,
Μύριες πλανεύτρες ὀμορφιὲς
Στὰ βάθη σου φωλιάζουν
Ἡ ἄμμος μυριοπάτητη
Καὶ τὸ λευκὸ λουρίδι,
Εἶν' ὀμορφιὲς ἐξωτικὲς
Ποὺ σὲ σφιχταγκαλιάζουν.

Κι' ἡ γαλανὴ ἡ δῆψη σου
Πανόρια ξεπροβάλλει
Γλυκός-γλυκὸς ὁ φλοῖσβος σου
Σὰ μουσικὴ τρελλὴ
Μὰ ξεχωρίζουν πιότερο
Τὰ μαγικά σου κάλλη
Ὅταν ὁ ἥλιος, γέροντας,
Στέλνει σταρνὸ φιλί.

Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς [Β]

ΤΟ ΘΕΙΟ ΔΡΑΜΑ

Κι' ἐνῶ μεθυστικό, ἀρωματισμένο χάϊδευε τὴ Φύση τῆς ἄνοιξης τ' ἀγέρι, ἐνῶ ἡ πλάση ξανάρχιζε νὰ ζῇ, νὰ ἀνθίζῃ καὶ νὰ τραγουδῇ, ὕστερ' ἀπὸ τὴ νέκρα τοῦ χειμῶνα, Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἡ ἴδια ἡ ζωὴ ἀφηνόταν νὰ Τὸν πάρῃ ἡ θάνατος, Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι τὸ Φῶς ἀφηνόταν νὰ Τὸν περιτυλίξῃ τοῦ τάφου τὸ σκοτάδι. Ὁ Ὕψιστος ποὺ δὲν δεχόταν παρὰ ὕμνους καὶ μελῳδίες, ὑπομένει τώρα βρισιὲς καὶ σίφωνεῖες· ἀκούει φωνὲς βραχνές, στριγγιὲς ἑνὸς ἀποκτηνωμένου ὄχλου. Αὐτὸς ἀπὸ τὸν Ὀποῖον ἄλλοτε ζητοῦσαν ζωὴ καὶ χαρά, ἀφήνεται νὰ ζητοῦν τὸν πόνο Του καὶ τὸ θάνατό Του. Ἄλλοτε Τοῦ φώναζαν «ἐλέησον· τώρα κραυγάζουν γι' Αὐτὸν «σταυρωθήτω!» Ἄλλοτε τὸν λιβάνιζαν· τώρα Τὸν μαστιγώνουν. Ὑπομένει... Πάνω στὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου, τὸ ξύλο τό, ὡς τότε, ἀτιμώτατος ὁ Τιμιώτατος καρφώνεται, Ὁ Τέλειος ποὺ ποτὲ δὲ δίψασε, διψασμένος γεύεται ξύδι. Ὁ Παντοδύναμος ποὺ κυριαρχεῖ τῶν πάντων, κυριαρχεῖται ἀπὸ τοὺς δούλους Του. Θυσιάζεται, γιὰ ποιούς τάχα; Γιὰ τοὺς βασανιστές Του! Ἡ μορφὴ του ἀτάραχη, γαλήνια, μὲ ἔκφραση πόνου τρανοῦ—δὲν πονεῖ γιὰ τὸν Ἑαυτό Του· πονεῖ γιὰ τοὺς ἄλλους—λάμπει παράδοξα. Τὸ βλέμμα Του τὸ ἁπαλὸ σὰν χάδι, πλανᾶται στὴν ὁλόγυρα ἀνοιξιάτικη γλυκειὰ φύση, κοιτάζει τὸν οὐρανό, τὴ γῆ, τὸν ἥλιο τὸ λαμπρό, κοιτάζει ὁ Θεάνθρωπος τὴν κτίση Του. Ναί, ὅλα εἶναι δικά Του! Καὶ ὅμως! Ὁ Πατέρας ἔτσι διέταξε... Τὸ κεφάλι γέρνει καὶ τὸ βλέμμα πέφτει στὴ μαννούλα ποὺ θρηνεῖ, στὴ μαννούλα ποὺ Αὐτὸς τόσο ἀγάπησε. Χάχανα καὶ πειράγματα τὸν λούζουν. Κι' Αὐτός, σὰν ἀπάντηση, στρέφει τὸ βλέμμα στὰ οὐράνια ψιθυρίζοντας: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι!». Εἶναι τὸ τελευταῖο καὶ τὸ ὑπερσχύτερο, τὸ ὑψηλότερο, τὸ θεϊκώτερο ἀπ' ὅλα τὰ ὑπέροχα, ὑψηλά, θεϊκὰ διδάγματά Του. Εἶναι ὅλη Του ἡ θεία διδασκαλία κλεισμένη ἐδῶ μέσα. Αὐτὸ εἶναι Ἀγάπη, ὅπως ὅλη Του ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο ἀπὸ Ἀγάπη! Κι' ὅταν ἡ ἀνθρώπινη φύση Του δὲν ἀντέχει πιὰ στὸ σταυρικὸ μαρτύριο, ὅταν πρόκειται νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμα, φωνάζει μιὰ λέξῃ ἀποκαλυπτική: «Τετέλεσται». Τὸ ἔργο τελείωσε μὲ τὴ θυσία. Ἡ διδασκαλία συμπληρώθηκε, παραδόθηκε ὁλοκληρωμένη στοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ τὸ «Τετέλεσται» εἶναι παιάνας νίκης. Κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὁ Σταυρὸς γίνεται σημεῖο λυτρωμοῦ καὶ σύμβολο θριάμβου.

Στέφανος τῆς Δόξης [Β]

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Ποῦ εἶναι κρυμμένο τὸ τσοπανόσκυλο;

Σκίτσο τοῦ *Σίφουνα*

ΣΤΗΝ ΠΑΡΝΗΘΑ

Χαράματα... Τ' αὐτοκίνητο τρώει τὰ χιλιόμετρα δαιμονισμένα. Λειβάδια, ρεμματιές, χαράδρες, ξωκκλήσια, δάση ἀγαλλιάζουν τὸ μάτι στὴ θέα τους. Ὁ βουνίσιος ἀέρας μᾶς κτυπᾶ τὸ πρόσωπο γλυκά. Τὰ πρῶτα ἐλάτια ξεπροβαίνουν δειλά. Οἱ συνεχιστὲς στροφὲς τοῦ φιδίσιου δρόμου μᾶς χαρίζουν διπλὴ χαρά: Τὴν πεδιάδα, τὴν πιστὴ δουλεύτρα τοῦ γεωργοῦ καὶ τὴν ἄγρια πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ, μὲ τὴν ἄγρια βλάστηση, τὴν λεύτερη Τ' αὐτοκίνητο σταματᾶ σὲ μιὰ πηγή. Ἕνα παλιὸ ἐκκλησάκι δίνει τ' ὄνομά του στὸ μέρος... Ἁγία Τριάδα. Κι' ἡ πορεία ἀρχίζει. Ἕνα γοργὸ τραγούδι βγαίνει ἀπ' τὰ χείλια μας καὶ προχωροῦμε. Τὸ ρυθμικὸ χτύπημα τῆς ἀρβύλας κτυπᾶ σ' αὐτιά μας συνοδεύοντας τὸ τραγούδι...

Τὸ χειμῶνα μὲ τὰ χιόνια
πάνω στὶς ψηλὲς κορφὲς
τραγουδοῦμε σὰν τ' ἀηδόνια
καὶ γυρνοῦμε στὶς πλαγιές.

Κι' ἡ μέρα φέγγει σιγά-σιγά. Ὁ ἥλιος τώρα σκορπᾶ, θερμὰ μπουκέτα τὶς ἡλιαχτίδες. Λευκὰ σύγνεφα σεργιανίζουν ἀμέριμνα στὸ θόλο τ' οὐρανοῦ ἀλλάζοντας χίλια σχήματα. Μπάφι, Μόλα, Κανταλίδι. Ὡραῖες τοποθεσίες, ἀξέχαστα μέρη ποὺ δίπλα στὸ κρυστάλλινο νερό σας βρίσκει κανεὶς τὴ πραγματικὴ εὐτυχία, ἀπολαμβάνει τὴ δυνατὴ μυρουδιὰ τοῦ ἐλάτου, χορταίνει τὸ μάτι του ἀπ' τὴν ἄγρια τοῦ βουνοῦ ὀμορφιά.

Ὁ ἥλιος πιὰ ἔχει μεσουρανήσει. Ἡ ψυχή μας ὥρες τώρα φτερουγίζει μέσ' τ' ἄγρια βράχια, στὰ ἐλάτια, στὶς πηγοῦλες. Ἡ ζέστη εἶναι μεγάλη. Ἕνα κοντὸ παντελονάκι εἶναι τὸ μόνο ντύσιμο. Ἀτσαλένια κορμιὰ ξεπροβαίνουν μαυρισμένα ἀπ' τὸ ζύμωμα τοῦ χιονιοῦ κι' ἀπ' τ' ὄργωμα τοῦ ἥλιου. Μακριὰ τώρα φαίνεται ἡ κορφή. Κάτι σὰν ἄψυλο μὲ τὸ σύγνεφα ζωσμένη. Νέα ὁρμὴ στὰ κορμιά, διπλάσιο αἷμα στὴ καρδιά, καινούργιο φτερούγισμα τοῦ πόθου. Τὰ πόδια σὰν κατσικάκια ἀνεβαίνουν, σκαρφαλώνουν. Τὰ χέρια σκαλώνουν σὰν τανάλιες στοὺς θάμνους Τὰ στήθη ἀνεβοκατεβαίνουν γοργά. Κι' ἡ κορφὴ θερμεύει μπροστά μας. Τὰ μάτια ἀνυπομονοῦν νὰ δοῦν τί κρύβει ἡ σκληρὴ πέτρα, πεδιάδες, βουνά, λόφους, ἀκρογιαλιές, θάλασσες.

Κάποτε φτάνουμε. Μέσ' στὴν ψυχή μας συμβαίνει κάτι μεγάλο. Εἶναι ἡ γλυκειὰ ἀπόλαυσις τῆς νίκης. Εἶναι τὸ ξανάσασμα ὕστερα ἀπὸ κάτι κοπιαστικὸ ποὺ γίνεται πρὸς χάριν ἑνὸς ὡραίου. Ἡ εὐχαρίστηση γιὰ κάποια προσπάθεια ποὺ τέλειωσε, γιὰ τὴν πραγματοποίηση ἑνὸς ὡραίου σκοποῦ.

Ἄλκης Θαλασσινὸς [Β]

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΚΙ' ΟΙ ΑΓΙΟΙ

Κάποτε ἕνας στρατιώτης τοῦ ἱππικοῦ, γυρίζοντας ἀπὸ κάποια δουλειά, ἔφιππος ἐννοεῖται, σταμάτησε μπρὸς ἀπὸ μιὰ ταβέρνα διὰ νὰ πιῇ ἕνα ποτηράκι. Δυστυχῶς ὅμως εὑρῆκε μερικοὺς φίλους του κι' ὅταν ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα βγῆκε ἔξω, ἐτρίκλιζε καὶ τὰ ἔβλεπε ὅλα διπλά.

Πλησίασε τὸ ἄλογό του καὶ δοκίμασε ν' ἀνεβῇ, ἀλλὰ εἶχε χάσει τὰς δυνάμεις του καὶ τοῦ ἦταν ἀδύνατον. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ παρακαλῇ τοὺς Ἁγίους νὰ τὸν βοηθήσουν, καὶ ἔλεγε:

«Ἅγιε Πέτρο, βοήθα με!.. Ἅγιε Γιάννη, σπρῶξε με!.. Ἅγιε Βασίλη, δώσε μου δύναμη! Ἀχ, Ἅγιε Γεώργη!..»

Τέλος δίνει μεγάλη φόρα, ἀνεβαίνει στὸ ἄλογό του καὶ μὲ τὴ φόρα ποὺ εἶχε πέφτει ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Σηκώθηκε ὅμως καὶ καταθυμωμένος εἶπε:

«Ἀμ δὲν εἶπαμε κι' ἔτσι... Ἕνας, ἕνας σπρώχνετε! Ὄχι ὅλοι μαζί!.. Ἔτσι δὲν γίνεται τίποτε!..

Καὶ ξανάρχισε τὰ παρακάλια

Γελαστὸς Πρόσκοπος [Β]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ πατέρας, γυρίζοντας ἀπ' ἔξω, στενοχωρημένος:

—Ἔχασα τὴ δίκη μου σήμερα... Πάει!

Ὁ μικρὸς Κώστας: Φτάνει νὰ μὴ τὴν ἔχασες στὸ δρόμο, μπαμπᾶ. Εἰδ' ἄλλως, στὸ σπίτι ἢ στὸ μαγαζί, πάντα θὰ τὴ βροῦμε. Μόνο νὰ ψάξουμε καλά.

Ἀδολάρ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 11 Ἀπριλίου 1939

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ πολὺ τὰ καλά μου παιδιά ποὺ νοιάστηκαν νὰ μοῦ στείλουν γιὰ τὸ Πάσχα γραμματάκια, κάρτες, μπιλλιέτα καὶ... κόκκινα αὐγά. Καὶ τοῦ χρόνου!

Στὴ σημερινὴ Σελίδα Συνεργασίας δημοσιεύεται τὸ πασχαλινὸ κομμάτι τοῦ *Στεφάνου Δόξης*, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ δημοσιευθῇ στὸ προηγούμενο. Ἀλλὰ δυστυχῶς μοῦ τὸ ἔστειλε ἀργά. Ἐπίσης ἀργὰ ἔλαβα καὶ μερικὰ ἄλλα, ποὺ τὰ πέρριψα, ἐνῶ μποροῦσα νὰτὰ ἐγκρίνω ὡς ἐπίκαιρα, κι' ἂς μὴν ἦταν καὶ πάρα πολὺ καλά, γιὰ τὸ πασχαλινὸ φυλλάδιο. Σᾶς παρακαλῶ λοιπόν, στὸ ἑξῆς νὰ μοῦ στέλνετε τὰ ἐπίκαιρά σας νωρίς, πολὺ νωρίς, π. χ. δυὸ μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πρόκειται νὰ δημοσιευθοῦν.

Καὶ πάλι σήμερα δημοσιεύω μιὰ «εἰκόνα ζώων ἐκ τοῦ φυσικοῦ» χωρὶς νὰ σημειώνω ἀπὸ κάτω ποιός μοῦ τὴν ἔστειλε. Καὶ τοῦτο γιατὶ δὲν ὑπῆρχε ὄνομα οὔτε στὸ περιθώριο οὔτε ἀπὸ πίσω. Σᾶς τὸ εἶπα καὶ σᾶς τὸ ξαναλέω: νὰ τὸ γράφετε πάντα τὸνομά σας (ἢ τὸ ψευδώνυμο), καὶ ὅταν μοῦ στέλνετε πολλὲς μαζί, νὰ τὸ γράφετε ὄχι μόνο σὲ μιά, ἀλλὰ *σ' ὅλες*.

Δευκαδιτόπουλο, αὐτό, καθὼς θὰ εἴδες, σοῦ ἐνέκρινα καὶ τώρα μπορεῖς νὰ στείλῃς καὶ κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα. Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφῃς συχνά. Γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξω τὴν ἐγγραφή σου, μπορεῖς νἀγοράσῃς καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια 1—13 πρὸς δρ. 2,50 τὸ ἕνα. Χρήματα γιὰ Ὀδηγὸ δὲν ἔλαβα.

Μπορεῖ, *Ρεπόρτερ*, ἡ κατάργηση τοῦ «Ἡ Διάπλασις βεβαιώνει» στὶς Μ. Ἀγγελίες νὰ ἐπιφέρῃ ἐλάττωση τῶν ἀποκαλύψεων, ἀλλὰ δὲν θὰ τὶς καταργήσῃ ὁλότελα. Δυστυχῶς, γιατί ὅπως λές καὶ σύ, οἱ ἀποκαλύψεις εἶναι μιὰ πληγή. Καὶ ξέρεις γιατὶ δὲν τὶς ἀπαγορεύω; Γιατὶ θέλω νὰ φιλοτιμηθοῦν καὶ νὰ συναισθανθοῦν οἱ «ἀποκαλυπτίαι» καὶ νὰ τὶς καταργήσουν μόνοι τους. Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου κι' ἐλπίζω...

Μικρὲ Διαβολάκε, ἔλαβα ὅλα τὰ γράμματά σου καί, ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα ποὺ ἐπρότεινες, σοῦ ἐνέκρινα, καθὼς θὰ εἶδες, αὐτό. Τὸ «σχεδιάγραμμα» δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ, καὶ τὸ ἀνέκδοτο κοινότατο. Στεῖλε μοῦ τίποτ' ἄλλο.

Σὲ συγχαίρω, *Ἀρτανιάν*, γιὰ τοὺς λαμπροὺς βαθμούς. Ναί, ἡ «καλλιτεχνικὴ συνεργασία», ποὺ τὴ βρίσκεις χρήσιμη σὰν τὴ λογοτεχνική, βλέπω κι' ἐγὼ πὼς ἔχει μέλλον. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σοβαρά, νὰ ποθῶ, σκίτσα, ἐδήλωσα πὼς δέχομαι καὶ γελοιογραφίες. Ὄχι ὅμως καὶ γελοιογραφικὲς σειρές, ποὺ θἄπιαναν πολὺν τόπο, οὔτε εἰκονογραφημένα διηγήματα, ποὺ θἄπιαναν περισσότερον. Καὶ δὲν εἶναι μόνο ὁ τόπος· εἶναι κι' ἡ ἀνεπάρκεια τῶν νεαρῶν ζωγράφων γιὰ τὰ εἴδη αὐτά, ποὺ θἀπαιτοῦσαν τέχνη ποὺ δὲν τὴν ἔχουν ἀκόμα. Ἕνα μικρὸ σκίτσο, μιὰ μικρὴ Μαγικὴ Εἰκόν, δὲν πειράζει ἂν δὲν εἶναι κι' ἀριστούργημα. Ἀλλὰ μιὰ γελοιογραφικὴ σειρὰ πρέπει νὰ εἶναι τουλάχιστο δόκιμο ἔργο.

Ρὶν-Τὶν-Τίν, διάβασα στὸ γράμμα σου τί ὥραῖα ποὺ γιορτάσατε κεῖ τὴν 25 Μαρτίου κεἰ τί φιγούρα κάματε σκαπανίτες καὶ φαλαγγίτες. Εἴχατε καὶ σχετικῶς καλὸ καιρό, ἐνῶ ἐδῶ ἡ ραγδαία βροχὴ μᾶς τὰ χάλασε. Ἀλήθεια, σπάνια γιορτάσθηκε 25 Μαρτίου μὲ κακοκαιρία σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ἀδιάφορο ὅμως, ἡ συγκίνηση κι' ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦταν τὰ ἴδια.

Πολὺ καλοὶ οἱ βαθμοί σου, *Δοξασμένο Νησί*, καὶ μάλιστα στὰ σπουδαιότερα μαθήματα. Ἀπὸ τὶς εἰκόνες ποὺ εἴχες τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλῃς, ὅλες ὡραῖες, ἐδιάλεξα δυὸ ποὺ θὰ τὶς δημοσιεύσω μὲ τὴ σειρά τους.

Κι' οἱ δικές σου, *Γοργὴ Ψαροπούλα*, ὡραιότατες καὶ μιὰ δημοσιεύεται στὸ σημερινό. Ἦταν δυνατὸ νὰ μὴ γράψω πὼς μοῦ τὴν ἔστειλες ἐσύ; Φαντάζομαι πόσο θἄλλαξες στὰ δέκα αὐτὰ χρόνια ποὺ μὲ παίρνεις, καὶ στὰ δυὸ ἀκόμα ποὺ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς. Ἤσουν μιὰ μικρή, ἄτακτη λιγάκι, μαθητριούλα, καὶ τώρα εἶσαι μιὰ σοβαρή, καὶ διακεκριμένη καθὼς ἀκούω, φοιτήτρια. Ἀλλὰ γιατὶ λές πὼς ἡ ζωή σου εἶναι «ἕνα σβύσιμο λαμπρῶν ὀνείρων»; Ἐγὼ αὐτὸ δὲν τὸ βλέπω. Τώρα ἴσα-ἴσα μπορεῖς νὰ κάνῃς τὰ λαμπρότερα ὄνειρα, ποὺ θὰ πραγματοποιηθοῦν μὲ τὶς καλές σου σπουδές. Μοῦ γράφεις πὼς ἀνανεώνεις τὴ συνδρομή σου· ἀλλὰ στὸ γράμμα σου δὲν βρῆκα χρήματα. Ἔλαβες νὰ τὰ ἐσωκλείσῃς; τὰ ξάφρισε κανένας; ἢ τὰ στέλνεις μ' ἐπιταγή;

Νὰ σοῦ πῶ, *Ἄσπρε Γλάρε*, πολλὰ πράγματα εἶναι «ἀληθινά», ἀλλὰ δὲν κάνει νὰ τὰ γράφουμε, καὶ μάλιστα σὲ περιοδικὸ ποὺ τὰ διαβάζουν παιδιά. Ἀπ' αὐτὰ εἶναι τὰ φυλετικὰ λεγόμενα ἐλαττώματα. Δὲν πάει νὰ λέμε μεῖς πὼς οἱ Ἕλληνες ἔχουν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἐλάττωμα, καὶ ἂς τὸ ἔχουν. Στὴν πρόταση ποὺ ἔκαμες μὲ τὸ προηγούμενο γράμμα σου νομίζω πὼς σοῦ ἀπάντησα. «Κριτικὴ» στὴ Σελίδα Συνεργασίας θἄταν κάτι βαρύ.

Ὁ Διαγωνισμὸς τῶν Λύσεων, *Ἀδολάρ*, εἶναι γιὰ πολλοὺς λόγους ὠφέλιμος καὶ κάνεις πολὺ καλὰ ποὺ λαβαίνεις μέρος σ' αὐτόν, ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἀποστολή τῶν λύσεων σοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία καὶ νὰ μοῦ γράψῃς, ποὺ εἶναι ἴσως ἀκόμα πιὸ ὠφέλιμο. Πές στὴν ἀδελφούλα σου, ποὺ τῆς ἀρέσει νὰ διαβάζῃ τὶς ἀπαντήσεις μου στὰ Διαπλασσόπουλα, πὼς τὴν Ἀλληλογραφία τὴ γράφω μόνη μου, καμμιὰ φορὰ ὅμως, γιὰ μερικὰ ζητήματα, ἀπορίες κτλ. συμβουλεύομαι καὶ κανένα συνεργάτη μου, τὸν κ. Φαίδωνα, τὴ δ. Ταρσούλη ἢ ἄλλον.

Ἄλκη Θαλασσινέ, σὲ συγχαίρω γιὰ τοὺς βαθμούς σου, καὶ προπάντων γιὰ τὸ 17 τῶν Νεοελληνικῶν, τὸν ἀνώτερο ποὺ δόθηκε στὴν τάξη σου. Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ Στατιστική σου. Λοιπόν, ἀπὸ 120 πεζὰ τῆς Σ.Σ.Σ. τοῦ 1938, τὰ 20 ἀναφέρονται στὴ σχολικὴ ζωή, τὰ 12 στὴ ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ, τὰ 11 στὴ φύση, ὅπαιθρα, 9 στὶς διάφορες γιορτές, 9 στὴ ζωὴ τῆς πόλης, 8 στὶς ἐποχὲς τοῦ ἔτους, 8 εἶναι ἀνέκδοτα ("Από τὰ Φαίδρα), 6 παιδικὲς ἀναμνήσεις, 6 ἐπεισόδια τοῦ δρόμου, 4 ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ, καὶ καμμιὰ δεκαπενταριὰ διάφορα, ἀνεξάρτητα. Ὥστε — πολὺ φυσικὸ — τὶς περισσότερες ἐμπνεύσεις δίνει τὸ σχολεῖο. — Εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποὺ σοῦ ἀπαντῶ μὲ αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο. Γιατὶ καθὼς μοῦ εἶπες, τὸ ἀφήνεις καὶ ξαναπαίρνεις τὸ παλιό σου *Σίφουνας*. Μ' αὐτὸ θὰ δημοσιεύσουνται στὸ ἑξῆς κι' οἱ Ἀσκήσεις σου. Κι' ὅπου ἀλλοῦ τὸ θυμοῦμαι, ἀντὶ *Ἄλκης Θαλασσινός*, θὰ γράφω *Σίφουνας*. Μὰ δὲν τὸ εἶπα κι' ἐγὼ τόσες φορές; Μὴν ἀφήνετε τὰ παλιά σας ψευδώνυμα ποὺ μ' αὐτὰ γίνατε γνωστοί. Κατόπι τὸ μετανοεῖτε...

Ἀλήθεια, *Μόνα Λίζα*, πολλὲς ἔξυπνες πρωταπριλιὲς μοῦ ἔχουν κάνει παλιὰ Διαπλασσόπουλα. Θυμοῦμαι κι' ἐγὼ τὸ φοβερὸ γράμμα ποὺ ἔλαβα κάποτε: «Τί σάχλα τὰ μυθιστορήματά σου, τί ψυχρὴ ἡ ἀλληλογραφία σου, τί ἀνοῦσιοι οἱ Διαγωνισμοί σου! Τίποτα δὲν μᾶρέσει φέτος. Παραιτοῦμαι καὶ σὲ διαπάζομαι». Καὶ φαντάζομαι τὴν ἀπορία σου ὅταν τὰ διάβασες αὐτὰ στὴν Ἀλληλογραφία παλιοῦ μου τόμου, πρὶν καταλάβῃς πὼς ἦταν πρωταπριλιά!... Ἡ αὐτοπροσωπογραφία σου πολὺ καλή. Δὲν σημαίνει ἂν πῆρες μόνο ἔπαινο. Στὴν τάξη σου ὑπῆρχαν καὶ καλύτερες ποὺ πῆραν τὰ βραβεῖα, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν θὰ πῇ πὼς κι' ἄλλες δὲν ἦταν καλές.

Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς, τὸ ποίημά σου ἔνεκ, ἴθη, ἀλλὰ τὸ πασχαλινὸ πεζογράφημα, ἐκτὸς ποὺ τὸ ἔλαβα ἀργά, δὲν τὸ βρῆκα καὶ τόσο καλό. Καλή ἡ ἰδέα σου νὰ γράψῃς τὰ διάφορα ποὺ σοῦ συμβαίνουν καὶ σοῦ κάνουν ἐντύπωση γιὰ νὰ θυμᾶσαι μεθαύριο τὴν παιδική σου ζωή. Καλύτερα μάλιστα θἄταν νὰ κρατῇς συστηματικὸ Ἡμερολόγιο, ποὺ τὸ κάνουν πολλοί.

Εὐχαριστῶ πολύ, *Δόη Ἀλόη* καὶ γιὰ τὸ τρίτο σου κατὰ σειρὰ ξεσπάθωμα. Πὲς στὸ νέο μου φίλο πὼς μὲ χαρὰ ἔμαθα τὶς καλές του διαθέσεις καὶ περμένω. Πολὺ καλὰ καὶ τὰ καινούργια σου σκίτσα κι' ἕνα-δυὸ θὰ δημοσιευθοῦν, πρῶτα-πρῶτα ἡ ὡραία αὐτοπροσωπογραφία σου. Ὡρισμένως θὰ προκηρύξω τὸ καλοκαίρι καὶ νέο Διαγωνισμὸ Ζωγραφικῆς. Ὁ τελευταῖος ἔδειξε πὼς ἔχουμε στὸν κύκλο μας πολλὰ ταλέντα.

Δὲν θυμοῦμαι, *Ἰωνία*, γιὰ τὸ παλιό σου γράμμα, ἀλλ' ἂν δὲν ἔλαβες τὰ φυλλάδια ποὺ παρήγγειλες, θὰ χάθηκε. Ὡστόσο ἔκαμες καλὰ ποὺ μοῦ ξαναγράφες δσα μοῦ ἔγραφες τότε κι' ἔτσι ἔμαθα τὸ θρίαμβό σου στὴν κωμωδία, διάβασα τὴν ἔκθεσή σου γι' αὐτόν, κτλ. Βεβαιότατα εἶναι καλὸ καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἠθοποιοῦ, ἀλλὰ μόνο ὅταν ὑπάρχῃ μεγάλο ταλέντο. Σὲ συγχαίρω γιὰ τοὺς βαθμούς σου. Ἀφοῦ ἔχῃς 20 καὶ στὴ Γυμναστικὴ, ὅπως καὶ στὰ κυριώτερα μαθήματα, θὰ πῇ πὼς καλλιεργεῖς ἐκ παραλλήλου πνεῦμα καὶ σῶμα, ποὺ εἶναι πολὺ καλό. Τὶς εὐχές μου γιὰ τὰ γενέθλιά σου — μπῆκες στὰ 16, τώρα εἶσαι... μεγάλη! — καὶ χαίρω ποὺ σοῦ πέρασε ἡ γρίππη καὶ τώρα πάλι βγαίνεις ἔξω.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο νἀπαντήσω σήμερα. Φύλαξα πολλὰ γράμματα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Ἀνατέλλων Ἀστήρ, ἀ. (ΤΒ). Ζοζὲ Μοχίκα, ἄ. (ΝΤ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Σίφουνας, ἀ. Ἄνθος Αὐγῆς, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ξανθὴν Κρητικοπούλαν* (καλὸ ταξίδι! στὸ γυρισμό νὰ μοῦ γράψῃς πὼς πέρασες τὸ Πάσχα στὴν Κρήτη) *Γ. Μάνον* (θὰ σοῦ στείλω νὰ βρῆτε σεῖς τὸ ἄ-

πορο παιδί πού θέλετε, τόσο ἀξιέπαινα, νὰ ἐγγράψετε') *Τρισκατάρατον* (δὲν θυμοῦμαι· δὲν μοῦ ξανάγραψες τὸ ἐρώτημά σου ; θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα σήμερα') *Ἔρεμο Ἀκρογιάλι* (τοῦ ἐνεκρίθη μετὰ χαρᾶς· τὰ κομμάτια σου θὰ τὰ διαβάσω μὲ τὴ σειρά τους καὶ θὰ σοῦ πῶ·) *Αἰνιγνήτικον Γλάρον* (θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση· τὸ κομμάτι σου θὰ κριθῇ βέβαια μ' ἐπιείκεια ἀφοῦ εἶναι τὸ πρῶτό καὶ κάνεις καλὰ ποὺ ἀρχίζεις ἀπὸ μεταφράσεις καὶ διασκευές, ὡς νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς καὶ πρωτότυπα· σὲ συγχαίρω ποὺ ἔγραφες καλὰ καὶ ἰδίως στὰ Μαθηματικά') *Οὐόβερλεῦ* (πολὺ ἀργά ! ὡστόσο, ἂν εἶναι καλό, θὰ τὸ δημοσιεύσω κι' ἂς μὴν εἶναι πιὰ ἐπίκαιρο') *Γαλανομμάταν, Βασίλισσαν Νεφερτίτι, Ζακυνθινὴν Βαρκούλαν* κτλ. κτλ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 238ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου.

233 Δεξίγριφος

Σὲ γενικὴ γλυκοῦ καρποῦ
Ἀρχιερέα Ἑβραῖο βάζω
Καὶ τῆς Γαλλίας ποταμοῦ
Τὄνομα παρουσιάζω.

Κυρίαρχος τοῦ Διαπλασόκοσμου

234. Στοιχειόγριφος

Εἶμαι βουβός, κι' ὅταν σὲ πιάνω
Ἐσὺ μονάχα ξεφωνίζεις. . .
Μὰ τὸ κεφάλι ἄξαφνα χάνω
Καὶ ζῶ κοινὸ τώρ' ἀντικρύζεις.

Μουσίτσα

235. Μεταγραμματισμός

Πώ, πώ, χιόνια, πάγοι, κρύο
Στὸ φριχτὸ κεῖνο σημεῖο !
Μ' ἂν τὸ ἀρχικό του ἀλλάξῃς
Πόλη ἑλληνικὴ θὰ φτιάξῃς.

Ξανθὴ Χωριατοπούλα

236. Ἀναγραμματισμός

Ὁ Τιτάνας ὁ καϊμένος
Τί βαρὺ φορτίο σηκώνει
Κι' ὅλο ἀγκομαχάει κι' ἱδρώνει !
Μὰ κι' ἀναγραμματισμένος,
Πάλι λέει νὰ τὸν λυπᾶσαι,
Ἂν ἀναίσθητος δὲν θᾶσαι.

Ἠλιοπερίχυτη

237. Ψαρόκδηκαλον

* * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * *
* * * * *
* * * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων, ὥστε νὰναγινώσκονται κατὰ σειρὰν ἐξ ἀρχῆς : Μοῦσα, κράτος, πτηνὸν θαλάσσιον, ἱσρατικὸν ἔνδυμα, δημητριακόν, γαλακτερόν, ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ.

Καταιγὶς

238. Κρυπτογραφικὸν

12345675 = Ἀρχαῖος θεός.
2345675 = Ἀρχαία πόλις,
321 = Τῶν λύχνων.
45643475 = Ἀρχαῖος τύραννος.
54675 = Κυρία τροφή.
6321 = Τῶν νεκρῶν.
7245 = Ἑρπετόν.

Ριχάρδος Λεοντόκαρδος

239. Διπλὸ Κεφάλι

Εἰς τὰς κάτωθι λέξεις νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἓν γράμμα ὡς κεφαλή, καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, σχηματίζουσαι ἀκροστιχηδὸν Μοῖραν :

Ὥτος, ἔτος, ἰός, ρίς, κυφός, σάς, Κύρος.

Σκλαβωμένο Νησί

Ἐξεδόθη

"ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ,,

Πανηγυρικὸ τεῦχος τῆς « Ἰονίου Ἀνθολογίας » γιὰ τὰ φιλολογικά του Πενηντάχρονα.

Ἑκατὸ συνεργάτες. — Ἑξήντα εἰκόνες. — Γράμματα κι' ἔγγραφα ἱστορικά. — Βιογραφία, Βιβλιογραφία, Κριτική, Ἀνεκδοτολογία κτλ. — Σὲ 224 μεγάλες σελίδες.

Πολυτελὴς ἔκδοσις, δρ. 150— Κοινὴ ἔκδοσις δρ. 50. — Γιὰ τὰ Διαπλασόπουλα δρ. 40.

Παραγγελίαι δεκταὶ καὶ στὸ γραφεῖο τῆς «Διαπλάσεως».

240. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς ἀποτελοῦν ὕπατον τῶν Ρωμαίων :

1, Ἀμφίβιον· 2, Βασιλεὺς τῶν Θηβῶν· 3, Ἐκκλησιαστικὸν βῆμα· 4, Ἅγιος τροπαιοφόρος· 5, Χώρα τῆς Ἀσίας· 6, Καύσιμος ὕλη· 7, Τύραννος τῶν Συρακουσῶν· 8, Νομοθέτης· 9, Στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων.

Βόρειος Πόλος

241. Μικτὸν

αουι-ο φσλ-γμζ-ο-αουι

Ὀνειρεμμένη Πατρίδα

242. Γρῖφος ἐν μεταφράσει

Αἱ κατωτέρω λέξεις τῆς κοινῆς νὰ μεταφρασθοῦν εἰς τὴν ἀρχαίαν οὕτως, ὥστε νὰ ποτελέσουν διὰ τοῦ ἤχου των — μὴ τηρουμένης δηλαδὴ ὀρθογραφίας — ἀρχαῖον φυτόν :

παρομοιάζω, βοσκή, ἁλίμονο, φυτρώνει.

Μόνα Λίζα

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 5

50. Χαιρώνεια (χαίρων, ἰα). — 51. Σύβαρις (σὺ βαρεῖς). — 52. Ἕλος-μέλος, τέλος, βέλος. — 53. Κλωθώ-κλώθω. — 54.

Α Γ Γ Ε Λ Ο Σ
Γ Α Α Τ
Γ Α Λ Α Τ Ι Α
Ε Α Ι Τ
Λ Α Τ Ι Ν Ο Ι
Ο Ι Ο Κ
Σ Τ Α Τ Ι Κ Η

55. ΒΛΑΔΙΒΟΣΤΟΚ (λίβας, Αἰόλος, δίσκος, Ἰταλία, ὄλβιος, Σιάτιστα, τόκος, κάδος). — 56. ΑΡΓΟΣ (Ἀ-κεραία, Ρ-ῶμος, Γ-αύριον, Ὀ-πούς, Σ-έριφος). 57. ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ (Ἡ-Ρακλῆς, Ὀ-Στρακον, Τ-Ροία, Ἀ-Τοσσα, Ὀ-Σφρησις). — 58. Ἡ παπᾶς παπᾶς, ἢ ζεύγὰς ζευγάς. — 59. *Εἰ χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσει* (ἦχο, λόπα, ρικ εἰς ις, ὑπὸ σκα ζιν, μαθ εἰς ι).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Δθ' — 287]

Μπαίνοντας στὴν κίνησι τῆς Διαπλάσεως ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Δ/σις : Mr C. Georgoulis, 6 Rue Said Zoulfikar Pacha, Gianaclis — Ramleh, Alexandrie — Egypte, διά : *Συρκούφ*

[Δθ' — 288]

ΤΖΟΚΕΥ· πῶς πάει ἡ ποίησι ;

Μόνα-Λίζα

[Δθ' — 289]

Εὔθυμη Συντροφιά, Ὀπαδὲ, Καταιγὶς, Ἴσις, Νεφερτίτη, Λευκὴ Καμέλια Νεφερτίτη, Φάντασμα, Κατάσκοπε 33, Σᾶς ὑπερευχαριστῶ γιὰ τὴν τόσο ζωηρὰ ἐκδηλωθεῖσαν λύπην σας εἰς τὸν χαμὸν τοῦ πατέρα μου.

Μιχαὴλ Στρογκώφ

[Δθ' — 290]

Ἀγαπητοὶ «13». Μὲ μεγάλη μου λύπη ἀναγκάζομαι νὰ ἀποχωρήσω τοῦ ἀγαπητοῦ σας συλλόγου. Σᾶς ὑπερευχαριστῶ γιὰ τὰ συλλυπητήρια.

Μιχαὴλ Στρογκώφ

[Δθ' — 291]

Διαπλασόκοσμε, ἀλληλογραφοῦμε γαλλικά ; Δ/σις : Ἀγελικὴν Στράκου, Ἀργοστόλιον Κεφαλληνίας, διά :

Κεφαλλωνίτικο Ἀκρογιάλι

[Δθ' — 292]

Πρωτομπαίνοντας στὴ «Διάπλαση» χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἀνταλλάσσω καρτποστάλ. Δ/σις : Κύριον Δημήτριον Κριμίζην, Ἴμβρου 29, Ἀθήνας, διά :

Ντόκτωρ Χ

[Δθ' — 293]

Γελαστὲ Πρόσκοπε, σὲ ἀνακάλυψα, Διονυσάκη· θυμᾶσαι τὴ Δεσποινίδα Μαρίτσα : Ἀνακάλυψέ με. *Ντόκτωρ Χ*

[Δθ' — 294]

Διαπλασόπουλα, προσοχή ! . . Στὰ ὅπλα, ἄλτ ! . . Ἔρχεται ὁ ΖΟΖΕ ΜΟΧΙΚΑ, ὁ βασιλεὺς τοῦ τρατουδιοῦ γιὰ νὰ ἀλληλογραφήσῃ καὶ νὰ ἀνταλλάξῃ Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους-ες. Ἡ Δ/σίς του εἶναι : Κώσταν Τζιμόπουλον (διὰ Ζ. Μ.), Ἄρταν.

ΖΟΖΕ ΜΟΧΙΚΑ

[Δθ' — 295]

Δείγματα *δρόσεώς* ΜΑΣ. *Μέγας* δίμηνος διαγωνισμός. Θέμα : *Δημοψήφισμα ψευδωνύμων.* Συμμετοχὴ 30ραγμος διὰ δικαίωμα ψηφοδελτίου· 0.50 δὲ *ἕκαστον* ψῆφον, τὸ πολὺ δὲ 6 ψῆφοι *διὰ κάθε* πρόσωπον. Ἐραβεῖα : *ἐκλεκτὰ* βιβλία. Ἔπαινοι τρεῖς. Ψηφοδέλτιον θέλει δημοσιευθεῖ ἐντὸς *μηνὸς* Περιμένομεν ἀπὸ ὅλους-ες. ΣΠΕΥΣΑΣΕ διὰ τὴν προθεσμίαν.

Εὔθυμη Συντροφιά

[Δθ' — 296]

Διαπλασόπουλα, βιασθῆτε. «ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ» λήγει 15ην Μαΐου. Ὑπάρχει ἔλλειψις στοὺς διαγωνισμοὺς : Φιλολογικόν, ψευτιᾶς, Σκίτσων. — «Δεκατρεῖς» ψευτιὰ — εὐθυμογράφημα, μπορεῖ νὰ εἶναι ξένα. — Ὀνειροπόλε καὶ Σία χαθήκατε ; ; ! !

ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑ

[Δθ' — 297]

ΣΥΡΙΑΝΕ, σὲ *ὑπερευχαριστῶ.* Ἔστειλα γράμμα. ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

[Δθ' — 298]

«Ὀβαὶ καὶ ἀλίμονο» *Ζουρλοπαρέα·* ὁ *ζουρλομανδύας* σᾶς λείπει (! ! !)

Κατάσκοπος «33»

[Δθ' — 298]

Κυρίαρχε τοῦ Διαπλασόκοσμου, σοῦ ὥρισα ραντεβοῦ καὶ δὲν ἦλθες· Γιατί ;

ΤΙΝΟ ΡΟΣΣΙ

Τύποις Σ. Σεργιάδου